పాచిక

శ్రీ ఇల్లిందల సరస్వతి

[ఇది కేవలం వినోదంకోసంగాని విమర్శన కోసం కాదు. కథకులకు, శ్రీచలంగారికి నావందనాలు.]

[ప్రకాశరావు, అతనిభార్య రాజ్యం డ్రాయింగురూములో కూర్చుని వుంటారు. ప్రకాశరావు దగ్గర బల్లమీద యువకార్యాలయంవారి గ్రంథమాల, నవ్యాశ్వ్యార్ వారి గ్రంథమాల, కొన్ని చలంగారి పుస్తకాలు ఉంటాయి. ప్రకాశరావు చేత్తో ఓపుస్తకం పట్టుకుని ఆలోచిస్తూవుంటాడు.]

రాజ్యం — మీతో మాట్లాడదామన్నా మీకు తీరుబడి లేకుండావుంది యీమధ్య. అసలు యీపుస్తకాలు తెచ్చినదగ్గర్నుంచి తలయినా ఎత్తడం లేదుకదా.

ప్రకాశ — (మరి పోయినవాడిలాగ) ఏమిటి ఏమంటున్నావు, రాజ్యం! తీరటంలేదనా?

రాజ్యం — అన్నా! ఇంతలోకి మనిషికూడా మారిపోయారూ? నేననుకుంటూనేవున్నా. పుస్తకాలు చూడ్డానికి బాగానే వున్నాయి, ఎరుపు తెలుపు పట్టెలతో. అందులో ఏమిమహాత్యముందో ఆపుస్తకాల్లో. చదివేసరికల్లా వింతవింత ఆలోచనలు పుట్టాయి. నాకయితే మతే పోయిందనుకున్నా పూర్తిగా. ఈసంఘంలో వుండే నీతికట్టుబాట్లు లేకుండా వుంటే నాకూడా మైదానపుజీవితం బాగా వుంటుందని తోచింది. వివాహమనే పుస్తకం చదివాక వేంకటచలంగారు ఆ అమ్మాయిని భర్తతో పంపెయ్యక ప్రొఫెసరు గారిదగ్గ రుంచితే బాగుంటుందని తోచింది. భర్తలతో కాపురంచేసేవాళ్లంతా గతిలేక ... అనిపించింది.

ప్రకాశ — నిజమే — నీకూడా తోచిందీ. నాకు, ఏమిటో యిన్నాళ్లూ అంధకారంలో ఉన్నట్లు, యిప్పుడేమిటో వెలుతురు కనిపించినట్లు, అనిపిస్తోంది. ఆసౌఖ్యము! ఆప్రణయము! రాజ్యం! వాళ్లన్నట్టుగా దారిన పోయేటప్పుడు ఏప్రణయిని అయినా చూసి మందహాసము చేసిందంటే ఎంతో ఆనందంగా ఏనుగనెక్కినంత సంతోషంగా ఉంటుంది. ఎవరితోనయినా సౌఖ్యపడితే స్వర్గసౌఖ్యంలా కనబడుతుంది. మనిషి పుట్టింది సౌఖ్యాలకోసము కాకపోతే దేనికి? చదివావుకదూ. సింగును ఎట్లా పురమాయిస్తాగో అమ్మాయిగారు. ఆప్రణయం తలుచుకుంటేనే హాయిగా వుంటుంది రాజ్యం. నాజీవితంలో ఏప్రణయిని అయినా చేతులు చాపితే ప్రవరాఖ్యుడిపాత్రను నేను ధరించను. ప్రేమించబడటం ఎంత పుణ్యముచేసుకుంటేనో గాని...

రాజ్యం — అవును మరి. అందరికి లభ్యపడుతుందా? సరేకాని నేనోటి అడుగుతాను. ఇప్పుడు మీకు ముప్ఫయిఅయిదు ఏళ్లు వచ్చాక, నాకూడా ముప్ఫయి పడ్డాక, మనిద్దరికి ప్రణయంఅంటే ఏమిటో తెలియకముందే గుడ్డెద్దు చేలోపడ్డట్టుగా సంసారం సాగిస్తూఉంటే, నలుగురు పిల్లలు పుట్టాక, ప్రణయంమీద ఆశా అభిరుచీ కలిగాయనుకోండి — మాటవరుసకు సుమా కోప్పడకండి. ఇప్పుడు మన మేమిటి చెయ్యడం?

ప్రకాశ — ఏం లేదు రాజ్యం. నీవు అల్లరిచేయకుండా వుండు. నేను యిక్కడ బాగుండదు కాని మావూరు ఓసారి వెళ్లి అనుభవించి వస్తాను.

అక్కడ ప్రణయం మార్కెట్టులో అమ్మినట్లే నేను చూసి వస్తా.

రాజ్యం — మరి నే నేం చేసేది యిక్కడ?

ప్రకాశ — అవాటంటా వెందుకు? పిల్లల్ని చూడు. పెద్దవాడు స్కూలు ఫైనలు పరీక్ష యీసారయినా నెగ్గేట్టు చూడు. సుగుణ డబుల్ ప్రమోషను రావాలిసిందే. నా గా. కార్యదర్శి పనులు కొన్ని, ఎకౌంటు అవీ వ్రాయడం మిగిలిపోయాయి. అవి పూర్తిచేయి.

రాజ్యం — బలే. నేను ఇక్కడ మీపనులన్నీ చూస్తూంటే మీరు తీరిగ్గా...పాపం ఎంత ఉదారం.

ప్రకాశ — అవును. నే నుంటేమాత్రం నువ్వు చూట్టం లేదూ. ఎన్నో రోజులు కాదులే. మహాఎక్కువయితే రెండు నెలలు. శెలవులుకూడాను. వీలుగా వుంటే ఎవరయినావస్తే... ఇంకో యిల్లు మాట్లాడుతాలే.

రాజ్యం — మరి నేనో? (కళ్లల్లో నీళ్లు గిర్రున తిరుగుతాయి.)

ప్రకాశ — నిన్నొద్దన్నానా రాజ్యం! అయినా సంతోషంగా ఉత్సాహంగా వుండాలంటే ఏదయినా కావాలి. ఎప్పుడూ దేనికోసమో ఏడ్వడానికోసం సణగటమూ, సరిగా వేళకు రాలేదని విసుక్కోటమూ, ఎంత డబ్బిచ్చినా, ఎట్లా వున్నా అసంతృప్తిగా మాట్లాడటమూ, కృతజ్ఞత లేకపోవటమూ నాకు బాగా జ్ఞాపకముంది. మనం కంచికి వెళ్లినప్పుడు నీకు చీర కొనలేదని రెణ్ణాళ్లు మాట్లాడక అల్లరిచేశావు. నీకు ఎన్నో చూపించాను, నీవు సంతోషమయినా చూపించలేదు. వాళ్లల్లా చేస్తారా చెప్పు. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ కలకల్లాడే ముఖాలతో ఉంటారు. అపరనరకంలాగ మనగృహాలు, యమభటుల్లాగ గృహలక్ష్ములు.

రాజ్యం — (బిక్కమొహంతో) నిజంగా అంటున్నారా? ఆపుస్తకాల్లో ఓకథలో యిల్లా వుందా?

ప్రకాశ — నిజంగా నాకు తోచాయి యీ మాటలు అవి చదివాక. ప్రణయం తెలీక జీవించటమేమిటి. ప్రణయమును వదిలిపెట్టి మాట్లాడటమే తెలీదు నీకు. నా కేం ఏళ్లు మించిపోలేదు అప్పుడే వృద్ధుడిలాగా కాళ్లు ముడుచుకు పోవడానికి.

రాజ్యం — అయితే పెళ్లి చేసుకుని యిన్నాళ్లు మీ జీవితము వ్యర్థంగా గడిపారన్నమాట, మీ యౌవ్వనం అంతా అడివిలో కాసిన వెన్నెల్లాగయిందన్నట్టు. బ్రహ్మచారిగా వుంటే మంచి మంచి 'బెటర్ హాఫ్'లు దేవుడిచ్చినట్లుగా...

ప్రకాశ — అబ్బే. అదేం మాట రాజ్యం! ఇల్లు వాకిలీ పిల్లలు భార్య, ఎవరయినా వచ్చినా చేసినా గృహస్థు ఎటువంటి వాడైనా గౌరవం వుంటుంది పెద్దమనిషి తరహాగా. బ్రహ్మచారి యిటువంటి పన్లు చేస్తే తొందరగా పట్టుపడతాడు. సంఘంలో గౌరవం వుండదు. అయినా ఎప్పటికీ కాదుగా, అందుకోసం యివన్నీ వదులుకోడానికి మన ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటుకు, దాని పర్యవసానము తాకకూడదు. అసలు రేఖ దాటితే అప్పడను లాగా అణిగిపోతారు ఎవరైనా. ఏదయినా యిప్పుడేగా. తరువాత చూసుకోమా పెళ్లాము పిల్లల్ని, వాళ్లను వదులుకోటమా.

రాజ్యం — అర్థమయింది యిప్పుడు. మీకు కోపము వస్తే పడటానికి, సేవచేయటానికి, లోకానికి చూపించుకోటానికి సంఘంలో గౌరవం పొందటానికి, పిల్లల్ని కనటానికి, యిల్లు నిలపెట్టటానికి భార్య కావాలి. ఇన్ని అయింతరువాత తల్లి చేత చేయించుకుని అలంకృతుడైన పిల్లవాడు ఆడుకోటాని కెళ్లినట్టు, తీరిగ్గా హుషారుగా ... పాలు పొంగిపోయి చప్పగా చల్లారిం తరువాత, ముసలితనములో మళ్లా చేయించుకోటానికి భార్య కావాలికదూ. అయితే ఆభార్య కూడా మీలాగ ప్రణయము, సౌఖ్యం, తృప్తి, సంతోషం ఉండొద్దూ?

ప్రకాశ — రాజ్యం! పిల్లల తల్లులు కూడా పట్టుపట్టితే ఓడిపోతారు సుమా. వాళ్లకు సంతోషం, ఆనందం అంతా పిల్లలే.

రాజ్యం — ఆహా. స్త్రీల చిత్తవృత్తి బాగా గ్రహించారు. పిల్లలతల్లైతే ప్రణయ మక్కర్లేదా? అయితే మీరుమాత్రము పిల్లలతండ్రి కారేమిటి?

ప్రకాశ — రాజ్యం! మళ్లీ పొరపాటుపడుతున్నావు. మాతృత్వము వచ్చినతరువాత మీ హృదయం మార్తుంది. మాకు మారదు.

రాజ్యం — ఆమార్పేమిటో తెలుసా? ప్రేమసామ్రాజ్యము వైశాల్యము పొందుతుంది. ఆమాతృప్రేమ భర్తలమీదికికూడ ప్రవహించుతుంది. దానికి తగినఫలను మీదగ్గిర్నుంచి రావద్దూ?

ప్రకాశ — రాజ్యం! మన 'విషయం' మారుతోంది. చూడు.

రాజ్యం — ఏమంటారు? — మన భోజనాలవేళయింది. లేవండి. నేనందుకే వచ్చా అసలు.

ప్రకాశ — చక్కగా ఎక్కడికెళ్లినా ఎట్లా వున్నావాళ్లే మనకు. రాజాలాగ ఆహ్వానిస్తారు. మీతోటే గొడవ.

రాజ్యం — ...

ప్రకాశ — ఆనాడు చూడు నా కిప్పుడన్నీ జ్ఞాపకమొస్తాయి. మన పనిచేసే కోటికాలికి దెబ్బ తగిలినప్పుడు నేను 'పాపం తొందరగా వెళ్లి మందు రాసుకో' అన్నా అంతే. అప్పటికి యిప్పటికి అదిమాడు, అదోమాదిరిగా చూస్తుంది. నీకు ఎన్నోమార్లు కాఫీ చేసి యిచ్చాను. ఎంతో చేశాను. ఎన్నో చేశాను. నీ కేమన్నా వుంది?

రాజ్యం — ఈస్వస్తి అంతా ఏమిటి. ఒకచూపు చూట్టమే అయితే నేను ౯౬ రకాల చూపులు చూస్తాను. ఒకనవ్వటమే అయితే అదీ చేస్తాను. నాపని అంతటితో ముగియదుగా. నేను సర్వాంతర్యామిపాత్ర ధరించాలని నా నుదుటిమీద వ్రాశాడు దేవుడు. అందుకే భార్య అంటే మీరు ప్రేమతో సంతోషంగా స్వీకరించరు. భార్యను చూచేసరికి మీకు యివన్నీ జ్ఞాపకమొస్తాయి. భర్తను చూసేసరికి మాకూ జ్ఞాపకమొస్తాయి. ఎప్పుడు దగ్గరగావుంటే భార్యమాట వదిలిపెట్టి, ఎవరైనా విసుగొస్తారు. అది కాక 'కార్యేషు దాసీ కరణేషు మంత్రీ' అనేశ్లోకములో చూశారు, భార్య ఒక వినముగా 'బుల్లు'లాగ పనిచేయాలి. ఎవరి కయినా 'ఫాన్సీ' డ్రెస్సుమీద పోతుందిగా మనసు సహజంగా.

ప్రకాశ — అందుకే చెప్తున్నా అప్పటినుంచి, నిజమైన సౌఖ్యం ఆనందం పొందాలంటే...

రాజ్యం — కాదు కాదు. మనిద్దరికోసం మంచి ఉపాయం ఆలోచించండి.

ప్రకాశ — చెప్పానుకదూ రాజ్యం, నీ కర్థము కాదు అసలు ప్రణయం అంటేను.

రాజ్యం — మీ కర్థమవుతుందా యీ వయసులో?

ప్రకాశ — నీకు ముసలివాణ్ణిగా కనిపిస్తున్నానేమో గాని—ఏం మించిపోలేదు.

రాజ్యం — ఇంకొకరి విలువ మీ కెట్లా తెలుస్తుందో నా విలువకూడా మీకు తెలియదు, కాని యింకొకళ్లకు బాగా తెలుస్తుంది. నాకూడా అభిరుచి కలిగింది ప్రణయమంటే.

ప్రకాశ — నీవు ప్రణయానికి పనికిరావు.

రాజ్యం — మీరు వూరికి వెళ్లేలోపల నాకు ముసలితనము వచ్చిందో లేదో పరీక్ష చేద్దాం, ఏం. సాయంకాలము కాగానే తల్లో పూలు పెట్టుకుని సెంటు రాసుకుని మనదొడ్డి గడపలో ఓరచూపులు చూస్తూ నిలబడతాను. ఎక్కడికయినా వెళ్లినప్పుడు ఆకర్షణకోసం బాగా అలంకరించుకుని నావంక నేనే చూసుకుని తలవంచుకుంటూ నవ్వుకుంటూ వుంటాను. ఎవరినయినా తలెత్తి చూడకుండా ప్రక్కచూపులు చూస్తూ వుంటాను. రెండర్థాలు

వచ్చేటట్లు మాట్లాడటం, చీకటిలో పచారు చేయడం, ఎవరినయినా చూడటంతోటే ముందు గాభరాపడి, కాళిదాసు శకుంతలలాగ, అవతలవారి ఆకర్షణకోరకు ఉపాయాలు వెదకటం, మందహాసం చేయటం, చిరునవ్వులు కురిపించటం, బాగా నేర్చుకుంటాను. నేను చిన్నప్పుడు శృంగారనైషధము కాళిదాసు ప్రబంధాలు బాగా చదివా లెండి. అవన్నీ యిప్పుడు జ్ఞాపకము తెచ్చుకొని అమలుపరచానంటే ఎంతసేపు క్షణాలమీద...

ప్రకా — ఎంత చేసినా రాజ్యం! యి దేదో ఓనమాల విద్యార్థినిరా అనుకుంటారు. ప్రౌఢత్వం కావాలి. ఎవరయినా నీవంక చూస్తే నేను ప్రకాశరావును కాదు. అంత దద్దమ్మ లంటారా లోకంలో.

రాజ్యం — తొందరపట్టం ఎందుకు? ముందు భోజనాలు కానీయండి.

* * * *

(రెణ్ణెల్ల తరువాత)

రంగారావు — ఇదేమిట్రా. ఇంతరాత్రి యిట్లా పరిగెత్తి వచ్చావు. ఎవరికయినా జబ్బుగా వుందా? పిల్లలు రాజ్యం బాగున్నారా?

ప్రకాశ — నాకు ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతోందిరా. నా కోకప్పు కాఫీ యివ్వరా. వారంరోజు లయింది అన్నం తిని. చేయి కాలింతరువాత ఆకు లేం లాభంరా. తాడు తెగేవరకు లాగాను.

రంగా — ముందు కాఫీ తాగి మెల్లగా మాట్లాడు. ఆయాసపడకు. నీవు ఆలోచనలేనిమనిషివి మొదట్నుంచీ.

ప్రకాశ — నాసంగతి ఎవరికీ చెప్పకు. నాతో మాట్లాడటానికి తలెత్తని రాజ్యం రాత్రి ౧౧ గంటలకు కార్లో వెళ్ళిందిరా! యిప్పుడు నాబాధ తీర్చరా రంగా! నీభార్యావాళ్లు అవతలగదిలో వున్నారా?

రంగా — ఇక్కడ ఎవరూ లేరు; వాళ్లంతా అవతల గదిలో వున్నారు. అందరికీ నీలాగ రాత్రిళ్లు శివాలెక్కుతాయా? ఆమంచంమీద పడుకో కొంచెంసేపు, ఆయాసం తీర్చుకో.

ప్రకాశ — నాకు నరాలన్నీ కాలిపోతూయిరా. నిద్ర రాదు విశ్రాంతి వద్దు.

రంగా — నీబాధేమిటో చెప్పు, నాచేతులో వుంటే తీరుస్తాను. — ఆఁ, రాజ్యం కార్లో వెళ్లిందా? ఏం వస్తే? ఎక్కడికెళ్లిం దసలు?

[ప్రకాశరావు కునికిపాట్లు పడుతూ కథంతా విశదీకరించాడు. రౌద్రాకారంతో,]

ఓరేయి రంగా! నే కొనిచ్చిన చీరా రవికతో నాదగ్గర ముద్దుగా పెరిగిన దేహంతో, నే తెచ్చిన పూలతో, నాడబ్బుతో కారు తెచ్చుకుని...

రంగా — ఓరి పిచ్చివాడా! ఎడ్యుకేటెడ్ ఫూల్సు కూడా లోకంలో వుంటారనుకోలే. నీకు ఏది చదివితే ఆపిచ్చే పట్టుకునేది చిన్నప్పుడుకూడా. నీవాగుడికి మంచిమందు వేసింది. నీకు ఆవిడ స్వభావం బాగా తెలీలా, యిన్నాళ్లు కాపురం చేసినా. వెళ్దాం పద యింటికి.

ప్రకా — అంతేట్రా. అయితే టాక్సీ తెప్పించు నీవు వెనకనుంచి రా. నే వెళ్తా యిప్పుడు.